

EXPUNERE DE MOTIVE

Necesitatea reformării sistemului de asigurări sociale de stat, a fost analizată prin "Cartea Albă a reformei asigurărilor sociale și pensiilor", dată publicității în decembrie 1993, care a fost amplu discutată la nivelul societății civile în ansamblul ei.

Reformarea sistemului de asigurări sociale de stat este rezultatul schimbărilor care au avut loc în structura ocupațională a populației, evoluției demografice, deficiențelor cadrului legislativ care data din anul 1977 și dificultăților tot mai mari privind asigurarea echilibrului financiar al acestui sistem.

Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale a fost aprobată de Parlamentul României în decembrie 1999, fiind publicată la data de 1 aprilie 2000 (Legea nr. 19/2000). Conform prevederilor din lege, pentru construcția instituțională și pentru completarea cadrului legislativ secundar, a fost prevăzută o perioadă de 1 an de pregătire până la data intrării efective în vigoare.

În această perioadă au fost operate modificări ale legii, prin o serie de ordonanțe de urgență, care să permită o mai bună aplicare a acesteia sau, cum este cazul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.41/2000 pentru devansarea aplicării unor prevederi ale legii, în sensul extinderii sferei de cuprindere a contribuabililor la sistem.

Legea nr.19/2000, modificată și completată, a intrat în vigoare la data de 1 aprilie 2001.

În cursul acestui an, printr-o analiză detaliată a prevederilor legii s-a constatat necesitatea corectării unor reglementări, materializată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.49/2001,

act normativ care nu modifică principiile pe care s-a bazat inițial legea, dar care și-a propus o corelare cu prevederile Programului de guvernare și introducerea unor elemente asumate prin Acordul Social pe anul 2001.

În acest sens, s-a creat cadrul juridic pentru indexarea trimestrială a pensiilor și pentru o corelare suplimentară a acestora față de ceea ce s-a realizat în cursul anului 2000.

S-a considerat totodată oportună ameliorarea condițiilor de pensionare pentru primii 5 ani din perioada de tranziție, pentru persoanele care au lucrat în grupe superioare de muncă. Modificarea propusă atenuează impactul creșterii vârstelor standard de pensionare și a limitării vârstelor la care se poate obține o pensie pentru aceste categorii de persoane.

În procesul de pregătire al intrării în vigoare a legii, la elaborarea legislației secundare, în special a normelor metodologice de aplicare, precum și la definitivarea aplicației informatice de stabilire a prestațiilor acordate, s-au constatat o serie de inadvertențe sau posibilități de interpretare diferită pe actualul text al legii, de unde derivă necesitatea corectării sau reglementării în legea de bază.

În ultima perioadă, au fost analizate și luate în considerare o serie de propuneri ale partenerilor sociali, rezultate din discuțiile care s-au finalizat cu semnarea unui protocol în data de 4 iunie 2001, propuneri care s-au materializat prin revizuirea unor prevederi din textul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, transpuse în prezenta ordonanță de urgență.

Principalele modificări introduse prin prezentul act normativ, au în vedere următoarele aspecte :

1. În situația în care angajatorul nu își achită cota de contribuție ce îi revine, conform legii, în calitatea sa de contribuabil, se va lua în considerare integral stagiul de cotizare și venitul aferent pentru stabilirea punctajului anual al asiguratului. Dacă angajatorul nu își achită partea sa de contribuții pentru o perioadă mai mare de 6 luni, după data intrării în vigoare a Legii nr.19/2000, asiguratul nu va putea beneficia de pensia anticipată

sau de pensia anticipată parțială, până la achitarea integrală a contribuțiilor și a majorărilor de întârziere aferente de către angajator. Asiguratul va putea beneficia de celelalte categorii de pensii în condițiile prevăzute de lege.

S-a considerat acceptabilă propunerea partenerilor sindicali de a nu afecta drepturile asiguraților în cazul în care angajatorul nu își plătește contribuția, pentru motivul că asiguratul nu are instrumentele necesare de constrângere. Se va urmări utilizarea tuturor pârghiilor de constrângere de către CNPAS, completând în acest sens prevederile actuale ale legii în scopul întăririi disciplinei financiare.

2. Pentru personalul din industria de apărare, pentru perioadele în care se află în "șomaj tehnic", s-a acceptat propunerea părții sindicale ca partea de contribuții aferentă angajatorului ($\frac{2}{3}$) să fie suportată de către angajator, conform prevederilor generale ale legii, în completarea prevederilor actuale prin care era reglementată doar plata contribuției individuale ($\frac{1}{3}$) din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj.

3. Pe considerentul existenței unui nivel minim garantat al dreptului de pensie s-a acceptat ca nivelul coeficientului anual de calcul al valorii punctului de pensie să fie cuprins între un minim de 30% și un maxim de 50% din salariul mediu brut pe economie, astfel încât deficiențele în administrarea sistemului să nu afecteze asigurații prin acordarea unui coeficient foarte redus.

4. S-a convenit ca plata concediilor medicale să înceapă din prima zi lucrătoare, urmând ca angajatorul să suporte tot între 7 și 17 zile, funcție de numărul de angajați, după care plata concediului medical să fie preluată de bugetul asigurărilor sociale de stat, astfel încât asiguratul să nu fie afectat.

5. De asemenea, sunt propuse corecții pentru respectarea prevederilor din Acordul Social pe anul 2001 prin care urma, pe o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a legii, să se asigure o corelare între creșterea eşalonată a vârstelor standard de pensionare cu creșterea treptată a vârstei minime de pensionare pentru persoanele care au desfășurat activități în grupa I de muncă până la 31 martie 2001.

6. În situația în care cele convenite conform Protocolului, nu vor suferi modificări substanțiale în urma dezbaterii

parlamentare, părțile au convenit să se angajeze ca timp de 4 ani să nu mai solicite modificări ale Legii privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale. S-a convenit, de asemenea, ca în cazul în care vor fi necesare unele modificări ale legii, impuse de procesul de aplicare al acesteia, în perioada celor 4 ani, modificările să fie convenite prin acordul părților implicate la semnarea acestui Protocol.

7. În cursul discuțiilor a reieșit necesitatea majorării substanțiale a nivelului amenzilor contravenționale, amenzi pentru sancționarea angajatorilor care nu își îndeplinesc obligațiile față de bugetul asigurărilor sociale de stat prevăzute la art.149 din Legea nr.19/2000.

În completarea celor convenite cu partenerii sociali prin Protocolul la care facem referire, prezenta ordonanță de urgență cuprinde unele modificări rezultate din aplicarea legii și care sunt necesare pentru clarificarea prevederilor actuale sau pentru evitarea posibilelor interpretări.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege, anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Adrian Năstase

